

(המשך מעמוד 8)

תבעה להוריד את ההצעה מסדר-היום. דובר הממשלה היה, כמובן, שר-העבודה — יגאל אלון.

אדם אחר היה מתבלבל, אולי. אולם לאנשי אחדות-העבודה יש ניסיון במצבים כאלה. לפני שבועיים בלבד עזרו להכשיל את הצעת-החוק של פנתס רוזן נגד ה"מימשל הצבאי" — למרות שאחדות-העבודה עמדה (לפני כניסתה לממשלה) בראש מחנה הלוחמים במימשל.

הפעם אלון: ההצעה בדבר חקיקת חוק ממלכתי בעניין שכר-המינימום היא הצעה אנטי-פועלית. כי ענייני השכר נוגד עם הסתדרות. חקיקת חוק בעניין זה תפגע בהסתדרות, בעצמאותה ובתפקודה.

לפי אותו הגיון היתה אחדות-העבודה צריכה להתנגד גם לחוקים המבטיחים ל"עובדים פיזיו-סטרין, חופשה שנתית, בטיחות ואי-הלנת שכר. אולם איש לא התאכזר לאלון על-ידי הבאת הדברים לכלל אכסור. אולי אמרו לעצמם ה"חיים: כלל הוסל — במינימומו פוסל.

ההצעה הורדה מסדר-היום, ויחודה של אחדות-העבודה כמפלגת-הפועלים המקורית ביותר בארץ נשמר.

בטחון

כופים לתת השר

תת-שר הבטחון הוא אדם עסוק מאוד. מלבד תפקידיו הבטחוניים הרבים והסודיים,

אחרונות, המספק לקוראיו בכל יום א' לא פחות מאשר חמישה עמודים גדושים ב"מאורעות הספורט של השבת. מדי יום מק' דיש העתון עמוד ותצי לחדשות-ספורט ב"ארץ ובעולם.

הבהלה לספירת אחזה באנשי חדשות ה"ספורט. הם לא ראו בעין יפה את גידולם המאיים של מדורי הספורט, בעיקר בעתוני הערב. עורכי מדור הספורט במשרד, ה"דרון נחמיה כיום אברהם ועוזרו אלכסנדר אלכסנדרוני, טים הועמדו בפני הברירה: מעריב או חדשות הספורט (כי השניים הם גם שותפים ליומון הספורט), אך במערכת הצהרון המתחרה נפל דבר: האחראי על ה"מערכת, דוב גבוהה שאון העמיד בפני עורך מדור הספורט שלו, יהודה גבאי, את ה"ברירה, וגבאי בחר להשיג ולעבוד ביומון הספורט, בו הוא כמובן גם שותף.

נסיונות להוציא לאור שבועונים ועיתונים מתחרים ליומון הספורט — נכשלו בעבר. לא משום שחדשות הספורט הוא עתון בעל רמה כה גבוהה שאין לחקותה, אלא בעיקר בגלל הבעיה הכספית. טרם נמצא האדם שירצה לממן עתון ספורט חדש.

אנשי חדשות הספורט חשו עצמם כמל"כים בממלכה יחידה. במשך שנים עבדו למענם כתבים במשכורות רעב, שעה שה"בוסים צברו רחמים בלתי מבוטלים. אט-אט חדרה לראשם של הכתבים ההכרה כי באם לא ישופרו תנאיהם — יתפשו לעצמם מקור רות מחייה אחרים.

האדם שעמד בפרץ וניסה להכשיל כל אפשרות של כתב לקבלת משכורת גבוהה יותר הוא אלכסנדר אלכסנדרוני, מנהל ה"עיתון

רד הבריאות ולמשרה, אולם התשובה ש"נתקבלה היתה: "מצטערים, קיבלנו הוראה לא לסגל בעניין השוחטים בנצרת."

זירת התמודדות. עניין-השוחטים של-נצרת נולד, למעשה, עוד לפני עשרה חודשים, ביום בו הוקם — תוך שיתוף והס' כמה של הוועדה הבין-משרדית של קריית-נצרת ומשרד הדתות — החעד הדתי של הקריה. ועד זה מנה ארבעה חברים: שנים חברי המפד"ל, שנים חברי מפא"י, ויושב ראש — הרב התימני חיים ערוסי, שהוא התימני היחיד בקריית-נצרת.

העולים החדשים של קריית-נצרת האמינו בתחילה כי אומנם קם החעד כדי לדאוג לצרכי שומרי-המסורת שביניהם, אולם עד מהרה התברר להם כי המוסד החדש החל לשמש זירה נוספת להתמודדות הכוחות המפלגתיים בקריה.

הדבר החל כאשר אנשי המפד"ל טענו לפתע כי יושב-הראש התימני נטש את עמדתו הניטראלית ועבר בגלוי לצד מפא"י. הרב המקומי, פנתס מילר — יהודי נעים הליכות, אשר עלה לפני כשתנים, לאחר שישב שנתיים בכלא — מיהר לדווח על כך לממונים עליו במשרד-הדתות.

משרד-הדתות, שישב על המדוכה, מצא פיתרון. במכתב ששיגר אל הרב, נאמר כי "לאור העלייה האחרונה מארצות אפריקה, מן הראוי למנות נציגים גם לציבור זה בוועד הדתי". למכתב צורפו שמות שני חברים נוספים. מובן מאילו שהיו אלה שני חברי המפד"ל.

ועד הסתדרותי. נוכח שינוי זה ב"מאון הכוחות, לא יכלו מרכזי ("מוסקה") אלון, הבוס של קריית-נצרת מטעם משרד הבטחון, וחבריו בוועדה הבין-משרדית, ל"שבת בחיבוק ידיים. הוא הורה ליושב-הראש של החעד הדתי לא לשתף את שני החברים החדשים בשיבות הוועד.

הרב הנבון, שהפך כלי שרת בידי האינ"טרים המפלגתיים של משרדו, נאלץ להיש"מע למיברק הדחוף שהגיע ממשרד הדתות: "גא לקיים את אסיפות הוועד בהשתתפות ארבעת חברי המפד"ל בלבד."

ואז קרה דבר מעניין. בהשראתו של מוסקה אלון, שיגרה ההסתדרות מכתב ב"שני העתקים. במכתב — שהעתק אחד מ"מנו נמסר לרב ואילו השני לאלון עצמו — נאמר: מאחר וענייני הדת בקריית-נצרת ה"תבשה, הרי שההסתדרות מקימה ועד חדש, שישא את השם המפוצץ הוועד-ההסתדרותי לסיוע-צרכי-הדת לתושבי-קריית-נצרת.

אפסיה ערתית. במשך כל אותה עת, ישבו תושביה של קריית-נצרת והביטו כיצד היפכת הדת לכדור מישחק ומסחר בין רגליהם של אינטרסנטים מפלגתיים. ה"התנגשויות הגיעו לשיא כאשר פרצו אנשיו של אלון לבית-השחיטה, הדיחו משם את השוחט המפד"לי. הם הכניסו במקומו שוחט תימני מעפולה בשם שאול שרעבי, שהובא למקום על ידי אלון.

כתגובה על כך פירסם הרב מילר כרוז ברחובות הקריה, בו הכריז, בשם הרב ה"ראשי והרבנות הראשית, כי שחיטתו של "השוחט התימני" היתה "שריפה ונבלה". היה זה זיוף גמור, כי הרב לא קיבל שום הוראה בעניין זה מן הרב ניסים, אלא רק ממשרד-הדתות המפלגתי, שהוא סמכות פו"לית, לא דתית. ניסים, השונא את משרד-הדתות, מיהר להכחיש כי ההוראה באה ממנו.

אולם אנשי המחנה שכנגד נאחזו במיוחד בכינוי "השוחט התימני" שפורסם בכרוז, נופפו בו כדי לנחט את הרב בטענה של אפסיה ערתית. "לא התכונתי להפלות" טען הרב בגלוי-לב, "הרי גם השוחט הקודם ש"מינית היה. כתבתי השוחט ה"תימני פשוט מפני שהתושבים לא מכירים את השוחטים בשמם אלא בכינויהם — השוחט התימני."

מי יקיץ דם? השבוע, לאחר שלושה ימים בהם נאלץ הרב להורות לשוחטו לע"בוד ברחוב, מאחר ובית השחיטה נכבש על-ידי אנשי אלון והשוחט שלהם, הגיעו הצדדים לידי הסכם-פשרה במשרדו של מנ"הל משרד-הדתות, ונחלל כהנא. לפי ההס' כן יסולק אחד מחברי המפד"ל החדשים מן הוועד ותמורת זאת יוחזר השוחט ה"קודם למקומו.

לבני תושבי נצרת, בני העליה החדשה, היה הלקח אחד: הרב למדו כי ענייני הדת שהיו כה מקורשים בארצות מוצאם, מסוג'לים להחט בישראל כדור-מישחק בקגונית מפלגתיות בשאלה כמו: מי יקיץ את דמן של התרגולות — שוחט מפא"י או שוחט מפד"ל?

תיק המשפטי של ישראל בר נסגר. נשיא בית-המשפט העליון ושני שופ'טים עליונים, קבעו סופית כי היה מרגל מסוכן ושלחו אותו לרצות את מאסרו. הם אף הגדילו את תקופת המאסר מעשר ל"חמש-עשרה שנים, כליכך התרשמו מחומ'רת הריגול.

השופט העליון חיים כהן, שכתב את פסק-הדין, היה כה מזועזע, שרצה להטיל עליו את העונש המכסימלי: מאסר עולם. הוא כתב: "יש בין הדברים אשר נתגלו בהליכים הנוכחיים כדי לכבד את השערות. איש אינו יכול לדעת מה עוד בגדר סכנה ומה כבר בגדר אסון!"

כמו בפסק-הדין של בית-המשפט המחוזי, אין מירוסם פסק-הדין של השופטים העל"יונים מגלה את פרטי הריגול של ישראל בר. אפשר רק להבחין בשני סוגים של עבירות על החוק. הראשון מתייחס למס'רת סודות צבאיים של מדינה זרה. בר עצמו הורה, בשלבים הראשונים של חקר רתו, כי מסר לסיכון המעצמה הזרה, עמו ניפגש בישראל, סודות אלה על המדינה הזרה. כלומר: ריגול בינלאומי מובהק. על כך נגזר לו עונש.

הסוג השני של עבירות מתייחס לעצם פגישותיו של בר עם סוכן המעצמה ה"זרה. בר עצמו הכחיש כי מסר לסיכון זה סודות צבאיים ישראלים. אך הטענה לא עמדה והוא הורשע על קיום המגע ועל ההנחה כי מסר סודות בטחוניים לאותו סוכן. החלטת השופטים העליונים היתה ניצחון משפטי לצגני התביעה. אליעזר לייב סון, שצירע על קלות פסק-הדין המחוזי, במקביל לעירעורו של בר עצמו.

מה עלה

בגורל האזהרות

בשבוע שעבר, כאשר יצא ישראל בר (51) את האולם הירושלמי, תם מאבק משפטי שנמשך 20 הודש. אולם פרשת בר היתה

עדין רחוקה מסיימה. כי זאת לא היתה פרשת-ריגול רגילה, ולא עלילתו הסס'גונית של ישראל בר היו אלה שנתנו לה את החשיבות הציבורית.

מעצרו של ישראל בר, באפריל 1961, האפילו על פתיחת משפטו של אדולף אייכמן. כאשר הופיע העולם הזה (1230) עם הסיפור הראשון על פרשת הריגול — בשעה אחת אחרי חצות — חטפו אלפי אזרחים ברחוב דיונוגוף את העתון, במחזה חסרת-קדים של התרגשות וסקרנות המונית.

המונים אלה, ואחריהם כל אזרחי ישראל, לא רגשו על גילוי מרגל. שהרי אין חודש בו לא נתפס מרגל על-ידי שירותי הבטחון. הם נסערו מפני שסגן-אלוף ד"ר ישראל בר היה אחד האנשים המקורבים ביותר לצמרת הבטחון במדינה. הוא היה יועצו הצבאי של דוד בן-גוריון, איש-סודו ואיש אמונו של שר הבטחון, כותב היסטוריה הרישמית של מלחמת העצמאות ומרצה ל"היסטוריה צבאית בפקולטה הצבאית. ההתרגשות הנסערת היתה מושתתת על חרדה — חרדה וטבעית של אורה. שלפתע הס'תבר לו כי כל סודות הבטחון השמורים והכמוסים ביותר נחשפו כליל לפני סוכן מדינה זרה.

דעת-הקהל לא הסתפקה בכך שישאל בר נצטעם. היא רצתה לדעת אם לא התאים כ"ן הפיתגם, "לא (הצ)כ"ב אשם — החור אשם!" היא רצתה לדעת מי היה אחראי לכישלון המונומנטלי של שירותי המודיעין, והיא ציפתה שהאחראים על כשלון זה יתנו את הדין.

כתב העולם הזה, למחרת המעצר: "אילו היה זה עניין פשוט באדם שנתפס בריגול, לא היתה זו בעיה ציבורית חמורה. אולם פרשת בר היא הרבה יותר מזה. יש בה כמה צדדים החושפים מחלה ממאירה בגוף הבטחון. כי זו העובדה: שרותי הבטחון הזהירו את דוד בן-גוריון כמה ומכמה פע'

שמעון פרס (עם עדה מכנס) ב"תערוכת התחיבה" פרסומת על חשבון האדור

עתון. אלכסנדרוני, 63, נבר קפדן בלבוש, הוא עתונאי הספורט החתיק ביותר בישר"אל. קרוב לשלוש עשרות שנים מושך הוא בעט הספורט, מבלי שלו עצמו יהיה מושג נרחב על המיקצוע בו הוא עוסק.

אלכסנדרוני הצליח לדחות בלשון חלקה כל ניסיון לשיפור תנאי כתביו, וכך, במשך השנתיים האחרונות, עברו רבים מכתביו הבכירים של העתון לעבוד בעתונים אחרים. את רובם רכש שירות ידעות אחרונות. עתה עובדים למענו העתונאים נוח קליגרי, אבי רהם שילה, אברהם שהיה בשעתו הכתב ה"עצמו, דב עצמון, שהיה בשעתו הכתב ה"חיפאי של חדשות הספורט.

ביום ראשון השבוע הופתעו קוראי יד"עות אחרונות למקרא שם של עתונאי נוסף שהופיע במדור הספורט: משה לרר. העתונאי בן ה-29, שהיה מאחרוני ה"מוהיקנים שעבדו בחדשות הספורט, הסתכ'סך עם מנהלו אלכסנדרוני, וקיבל את ה"תנאים שהוצעו לו על-ידי ידעות אחרונות.

נצרת

על השחיטה

המראה היה מפחיד. על הכביש הראשי שבשכונת-האקדמאים בקריית-נצרת, עמד שו"ח וערך ראשיתן של תרגולות מפרפרות. הוא העביר את חלפו על צואריהן והדם שתת על הכביש. פה ושם נראו שלוליות דם שהתקשרו ויבשו. לא היה זה היום הראשון שכביש האס'פלט השחור הפך לבית-שחיטה פומבי. שלו'ליות הדם הקרוש היו בנות יומיים ושלושה. אחים מדיירי הסביבה ניסו לטלפן למש'

עתונות

המוהיקני האחרון

הספורט הפך לאחרונה למיצרן עממי. אומנם מיצרן יקר, אך אנשים לא היססו הרבה בעת שניגשו לרכונים ושילמו מחי"רים מפולפלים בעד הזכות לחזות במופעים בעלי קנה-מידה בינלאומי.

במדינה קיים יומון ספורט יחיד, חדשות הספורט, ששבטת בעליו ידעו להפכו מעלון שבועי ליומון מצליח, בעזרת אלפי הקור'אים צמאי החדשות. עורכי העיתונים היומיים, ואפילו עורכי הצהרונים, ידעו לקלוץ לליבו של הקונה, בהגדלים בהדרגה את מדורי הספורט שלהם. הגדיל לעשות בשטח זה הצהרון ידעות